

Sven Persson från Lilla Norrbo

Personporträtt av Sven Gunnar Persson f. 15:de juni 1931

Svens föräldrar, Sigrid och Gunnar, fick fem barn.
De omnämns som familj nummer 3 i Lilla Norrbo-dokumentet

Transkriberad intervju, augusti 2023 av Lotta Lagerman

Sven berättar:

– Vi bodde i vita kåken, stenhuset på Lilla Norrbo,
jag tror alla vi barn är födda där.
Sigvard dog för några månader sen,
Britta och Stig för ett tag sen, det är bara Roland och jag kvar nu.
Staten byggde det röda huset, längre ner på Lilla Norrbo, som vi flyttade till sen.
Men jag minns inte när det byggdes.
Tre lägenheter i vita huset var det då. Vi bodde längst upp.
Kalle Gustafsson och Ville bodde där nere.

Familjen

Fadern Gunnar Persson Stora Kopparberg f. 1899 30/9 d. 1975 22/2

Modern Sigrid f. Lundin Guldsmedshyttans församling f. 1907 7/2 d. 1988 21/7

Båda begravda på nya kyrkogården i Ramsberg.

Deras Barn

Stig f. 1927 Sven f. 1931 Britta f. 1937 Roland f. feb 1942 Sigvard f. 1946

VAR HUSERADE NI PÅ LILLA NORRBO?

L: Var sov ni på Lilla Norrbo när ni var fem barn och två vuxna?

Hade ni köket uppe till höger?

Sven – Jaa ja, men jag ”kömmer” inte ihåg var vi låg, alla sov i alla fall.

Det var väl så på den tiden, inte vet väl ja.

– Det mittre var ett stort rum med skafferi och skrubbar.

Sven – Kanske är något av syskonen födda i nya kåken där nere, Lilla Norrbo.

Det var inte så mycket större det huset heller, kök och två rum, ett uppepå.

Vad lekte ni som barn då?

Sven skrattar

– nej jag vet inte... vi gjorde väl sattyg.

Fiskade ni då? – Ja det gjorde vi, i Sandån var det mycket fisk.

SKOLAN

L: Var gick ni i skolan?

Sven – Gammelbo skola, sen Ramsberg.

L: Gick du aldrig i Bäckegruvan?

Sven - Nej, ettan och tvåan gick jag väl i Ramsberg eller var det Gammelbo.

Det är ju lite år sen.

Sven – Jag räknade förut, det var så mycket skolor förr, 9-10 i kommunen.

Almhöjden och Grimsöbodar och Stråssa mm. Tänk att de sålde den här skolan i Ramsberg.

De hade kunnat haft allt möjligt där, affären och bibliotek och allting.

L: Var det B-skola då du gick, med blandade klasser?

Sven – 1-an och 2:an var nog en klass. Det var fler lärare, inte bara en lärare på skolan.

L: Kommer du ihåg några namn på lärarna?

Sven - Ja, Finnhammar och Olle Pettersson. En Högvist tror jag.

Det var många lärare i Ramsberg. I Gammelbo var det en som hette Milton.

Jag gick i skolkök också istället för fortsättningsskola som det hette förr.

Jag gick 6 år sen gick jag skolköket. Vi fick lära oss å laga mat. Jag tror inte jag gick 7 år det var 6 år sen skolkök. Det var några veckor som vi fick baka och allting och sen åt vi det.

Jag var väl 12, 13, 14 år. Ja det hette fortsättningsskola, sen tror jag skolköket kom.

Sven sitter i knä på Sigrid, Stig sitter bredvid. Soffan hade fadern Gunnar själv byggt och den stod på höger sida om huset.

Gammelbo skola ca 1943

Foto via Kent Lekeborn från Gudrun Andersson.

Överst från vänster: Inga-Britt, Maj-Britt Lilja, Erik

Lekeborn, okänd, Rune Karlsson, Anders Jansson,

Sven Persson, Lennart Gustavsson, Rune Lekeborn.

Nedre raden från vänster: Längst fram en okänd, Barbro

Larsson, Gunnel Jansson med Lennart Bohman framför,

Vivan Persson, Gertrud, Två okända, Gunnar Jansson med

Magnus framför

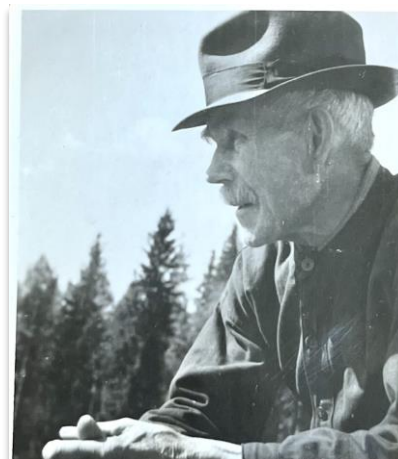
Familjeporträtt Svens farfar och farmor. ca 1902

Karl Pers Persson f.1870
19/12

Mina f. 1878 14/4 född
Katarina Wilhelmina
Vretman med Svens far
Gunnar på bilden.

De bodde på **ÅRISPAN**
och **Lilla NORRBO**

Till höger farfar
KarL Pers 75 år 1948

KOL och MILOR

Farfar Karl Pers Persson

Han kolade på vintern, som extra, så gjorde de, de hade inget annat å göra bönderna.

Jag var med och kallsläckte som liten, man fick köra vatten från någon bäck eller sjö i närheten. Jag var inte gammal. Man fick inte vara med och kallsläcka och blöta stybben men man fick köra vattnet. Det var tider det. Milorna var lite överallt på skogarna.

Man fick hämta i närheten i någon bäck. Det var tider det.

De körde kolet till Bredsjö tror jag.

Sven: Kommer du ihåg när kolbrygga var i Gammelbo?

På vintern körde de ju ut häst på häst. Ryssjor med kol och tippade det där. Det var mycket transport med hästar då.

Sen körde Astor Lindholm bil till Bredsjö eller var det var, och tömde till hyttorna.

FARMORS ÅBRODD

Karl Pers Persson och Mina bodde i stenhuset på Lilla Norrbo på äldre dar, i den vänstra lägenheten på nedre botten 1 rum och kök.

Länge hade de gården Årispan och drev det som bönder.

- Det var min farfar och farmor det, säger Sven.

Intervju-kommentar av Lotta

Jag hade till intervjun med mig en bukett luktärter till Sven med några kvistar åbrodd från min rabatt på Lilla Rävsnäs. Den busken har jag planterat som sticklingarna från rabatten på Lilla Norrbo.

Vi kallade den plantan för "Farmors Åbrodd" då jag var barn, och min familj bodde i det vita huset på somrarna.

Den farmor som åsyftades var just Mina- Svens farmor,

Hon bodde kvar till vänster i huset Lilla Norrbo tills hon dog 1962

Jag som intervjuar minns Svens farmor trots att jag bara var sex år 1962

TRE LADUGÅRDAR på LILLA NORRBO

Sven: Alla tre Kalle, Wille och Gunnar hade kor när vi bodde där på Lilla Norrbo. De hade varsin loge alla tre med kor, men inte så många var.

L: Hade ni häst?

Sven: Nej, vi hade bara kor.

Sven - Det fanns tre ladugårdar då, de andra två är borta.

En är kvar i alla fall. (I den ryms två kostall)

Sven - Det kan inte ha varit mycket åkrar till dem. Två, tre stycken kor var hade.

De hade lite höns och grisar. På slutet av sin levnad hade Gunnar 4-5 djur.

Sven, om pappan Gunnar:

Han högg på vintern i skogen, men inte kolade han inte.

Han byggde ladugårdar på somrarna, så den stora ladugården i Årispan var vi med och byggde.

AFFÄRER I BYN

Sven - I byn fanns det ju affär, men först låg den i Granhult i stora byggninga´.

Han hette Lindholm, du känner igen Berit, det var fäl farfar till Berit tror jag.

Jag vet inte vem var det som byggde affären nere i byn – Södersten, vet du vem det var?

Lindholms försvann. Du lär intervjua Berit om det.

L: Affären låg den i stora huset i Granhult?

Sven - Nej det var på sidan på nått vis.

Jo det var där först, men sen byggde de den nya i byn (Söderstens/Carlssons).

I Kvarnens affär hade de ju allt möjligt. Anna och Waldemar, skötte den, men de hade inte specerier.

Söderstens affär

DANS I GAMMELBO

L: Minns du dansbanan i Norrbo hagar?

Sven - Ja jag har ett litet minne av det där.

L: Var låg den då?

Sven - Mittemot Norrbo. Vet du var smedjan var på Stora Norrbo?

Där bredvid, om man åkte till Stora Norrbo låg det på vänster sida.

Sven - Det satt ju affischer om det där på alla skithus, att det var dans där, det har jag sett.

Jag vet inte om jag sett det eller om jag kommer ihåg det för att folk har berättat om det.

Det var ju mycket folk där. Ja det drog folk- vart har du sett om det där?

L: Min syster hade skrivit om det på sin hemsida.

Det kom folk långväga ifrån, de hade inga bilar, men de kom från Grönbo och Allmänningbo

Sven - Ja de cyklade väl.

Sven: Ovanför tvättstugan vid bäcken, i den hagen vid Stora Norrbo, där var det.

Det var ju en smedja där och en bastu.

Han som bodde där hette Gustaf Andersson han rökte fläsk minns jag, i den där bastun.

L: Och midsomrarna firade ni dem på Gammelbo loge?

Sven: Nej det var på Gammelbo gård tror jag.

Det var på sista åren det var dans där nere i ladan.

Sven: Förr då var de en gammal loge vid åa på vänster sida om vägen.

Där var det dans det minns jag.

Den ladan låg mittemot allén som går upp till herrgård, men vid åa.

(Jag visar fotot från 1912 som hittats på Lindesbergs arkivbilder).

Där minns du att det var dans?

Sven: Ja, och de använde den och körde in hö där.

Dansloge vid Sandån

nedanför Gammelbo gård 1912

Finklädde personer i ståtliga hattar. De flesta sitter på bänkar. En fotogenlampa hänger ner från taket. Tre spelmän sitter med dragspel, fiol och cittra.

Källa: Lindebilder.se

ARBETE

L: Vad hände sen i livet med dig, efter skolan?

Sven - Vad gjorde jag, lite allt möjligt...

Jag högg och så jag var väl bonddräng och lite allt möjligt, det var inte mycket jobb å välja på.

Sen var de lumpen. Sen vart vi nygifta och då vart de annat.

Det mesta har jag jobbat i Stråssa, i kulverket.

Där började jag i slutet på 50-talet och jobbade i 25-30 år.

Sen jobbade jag i Oppboga några år, på pappersbruket i 4-5 år när de slog igen i Stråssa.

L: Men du har bott kvar i Ramsberg hela tiden?

Sven - Ja, ja.

L: Din mor och far, Sigrid och Gunnar de ligger begravda här i byn?

Sven - Ja på nya kyrkogården!

L: Bodde ni här i Ramsberg samtidigt då.

Sven - Gunnar bodde aldrig här, Sigrid bodde här själv.

Gunnar dog 1975 Sigrid levde 12 år till och bodde här i huset.

Stig och Roland bodde i Stråssa men bara Stig o jag jobbade i gruvan.

Sigvard jobbade på Meritor. Roland jobbade åt byggfirman bröderna Eriksson.

Britta bodde i Stråssa också.

Syskonen Persson, Stig, Sven, Britta, Roland och Sigvard

MINNEN

L: Har du något minne från Gammelbo som du skulle vilja dela med dig av?

Sven - Vad menas med det?

L: Något särskilt som du kommer ihåg.

Nä inte vad jag kan komma på....

Har du blivit intervjuad så här förut?

Sven - Nej (vi skrattar).

L: Om du skulle beskriva din mamma o pappa Sigrid och Gunnar hur skulle du beskriva dem då?

Sven - De var som vanliga. Han var ju en riktig slitvarg. Han gick och högg och hade ju korna å mjölka på morgnarna innan han skulle upp i skogen. Morsan hon skötte hemmet.

L: De var ju glada och nära till å skratta.

Sven - Ja ja

Farsan var ju lite egen på sitt vis han var ju hemma, inte ute och va social.

Sigrid var ute, inte så mycket, men mer än han.

L: Gunnar, han sa alltid när jag kom till laggårn´ och ville hjälpa till att mocka;

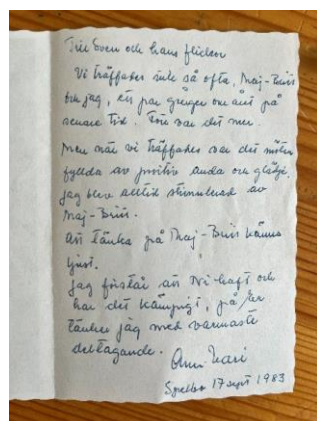
– Här luktar det parfym!

Sven - Jasså ja,, haha „ja men det lukta inte koskit då?

Sven plockar fram ett kort han har sparat... som var till honom från min mamma.

Jag känner väl igen handstilen.

Det är en vacker akvarell av nattviol på framsidan och en kondoleanstext till Sven då han förlorat sin livskamrat Maj-Britt. Det har han sparat i 40 år...så rörande.

Text: Till Sven och hans flickor. Vi träffades inte så ofta, Maj-Britt och jag. Ett par gånger om året på senare tid. Förr var det mer.

Men när vi träffades var det möten fyllda av positiv anda och glädje.

Jag blev alltid stimulerad av Maj-Britt. Att tänka på Maj-Britt känns ljus. Jag förstår att ni haft och har det kämpigt, på Er tänker jag med varmaste deltagande. Ann-Mari Spelbo 17 sept 1983

TACK SVEN!

För de minnen du delade med dig av från din uppväxt i Gammelbo!

Familjeporträtt av Maj-Britt och Sven med flickorna Åsa, Ann och Eva

Foto: Åbrodd av Erik de Vahl SLU

Åbrodd, *Artemisia abrotanum*, är en gammal medicinalväxt som aldrig varit bortglömd, men däremot länge betraktats som otrendig. En rest från förr, när äldre damer tog den med i kyrkobuketten för att dofta på under söndagens gudstjänst.

